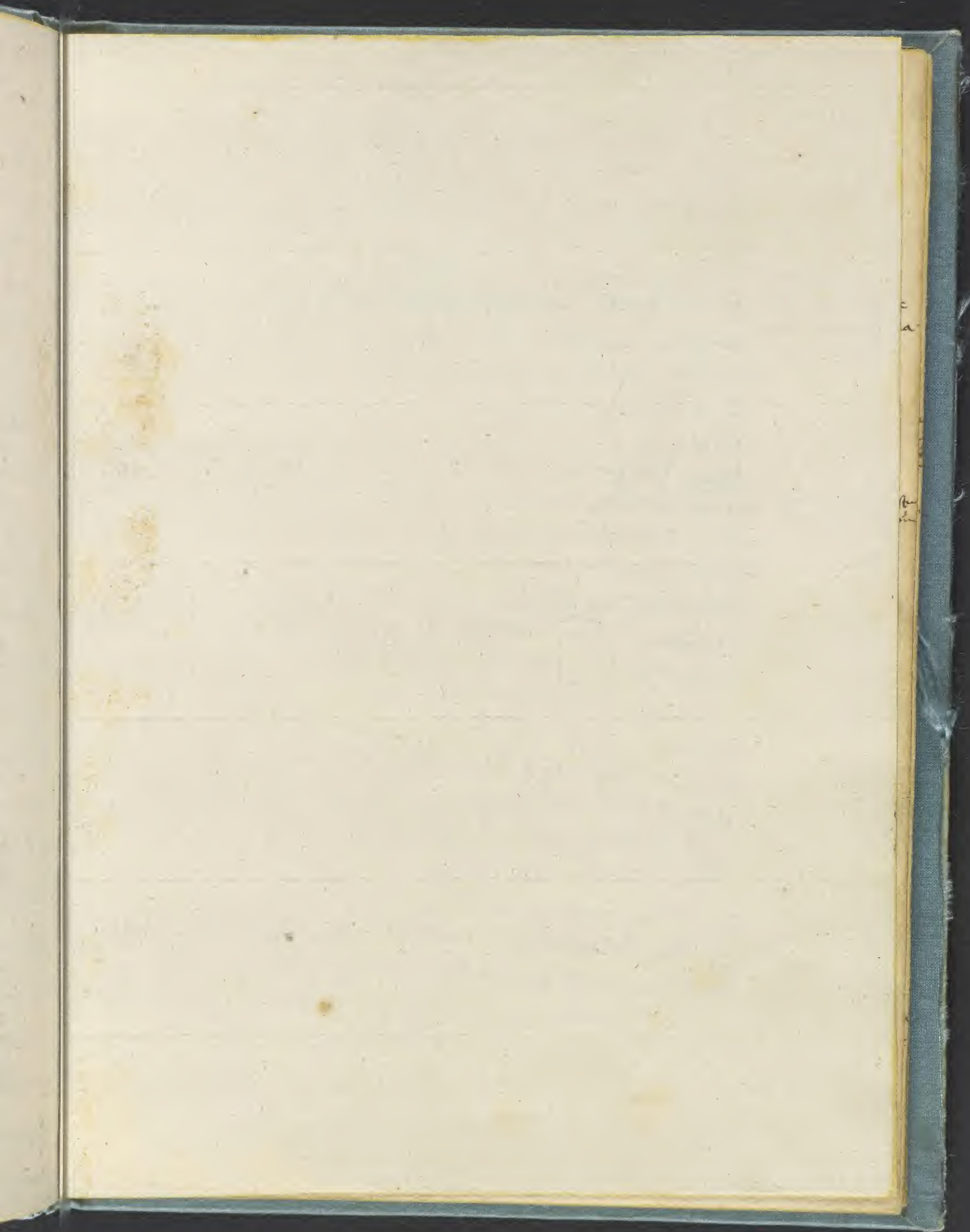

2065

(10) 2 Bale

HOR

16

Laelius, sive
De amicitia

Dialogus M. T. Cicero's.

ad T. Pomponium Atticum.

Vntus mucus augur scruola multa
 narar de C. lelio patero suo meorat
 et iocunde solebat. n. dubitat illu. i. o.
 sermo apellat sapiente. Ego at a pre ita deduct
 eram ad scruola ^{victa p. p. p.} supra virili toga ut quoad
 licet a semis late ^{victa p. p. p.} nunquam decedem. Itaq. multa ab
 eo prudenti disputata multa et biuter et comode
 dicta meorie mandabam. fieri q. studeba. eig p. den
 doctior. quo mortuo me ad pontifice ^{alt. p. p.} scruola guli
 que vni me tulle et m. eno et iusta pstantissim
 audeo dre. sed de h. alias. Vnt ad augure ^{alt. p. p.} reded
 Cu sepe multa dret tu memi domi sedente ^{alt. p. p.} m emi
 tido m. hemidus ut solebat. cu ego essen vna et pau
 ci ad modu familiares i. cu sermone m. de illu qui
 tu fere m. te cat m. ore. Memisti on p. feto ali
 te et eo magis q. p. subp. ias utebare m. tu cu
 p. tribunus plebis capitali odio a Q. pompeyo
 qui tu erat consul dissidet ^{alt. p. p.} cu qui conuictissie et
 amantissime vxerat. quita esset homi ul' admatio
 ul' querela. Itaq. cu scruola i. eam ipam mentioz
 incidisset exposuit sermone lelii nobis de ami
 cia ^{alt. p. p.} habit ab illo secu. cu alio genco. C. fa
 mo. M. filio paucas diebus post morte affricam
 Eius disputans suas meorie mandau. quas hoc
 libro exposui arbitratu meo. Quasi em ipos m
 dixi loquentes ne m. qm et m. q. sepius m. ponet
 Atq. ut tiqui a pntibus coram haberi pmo uidet
 Cu em sepe metu age's ut de amicia sberem

p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.

p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.

p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.

p. p. p.

p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.

p. p. p. p. p.
 p. p. p. p. p.

^{adit} constanti homini posse contingere ut ulla commissio
fiat officii. Tu autem fammi quod mihi tantum Tibi dicas
quoniam ego nec agnosco nec postulo facis amice. sed
ut mihi iudicis non recte iudicas de catherine. Aut
enim nemo quod quidem maior credo aut si quidem
ille sapiens fuit. Quod ut alia omittam mortem
filii tui memneram paulum iudicem Caium
sed huius nec compari catherine profecto et spectato iure
Quia ob rem tamen rationem anteponas ne istum quidem
ipsum quem apollo ut ait sapientissimum iudicavit. huius
enim facta illius dicta laudant. De me at ut in
tu utque loquar sic habetote. Ego si scipionis deside
rio me moueri negem quoniam id recte faciam iudicem
sapientes sed certe mentiar. Moueor enim tali a
mice orobatus qualis ut arbitror nemo exit unquam
et ut confirmare possim nemo recte fuit sed non
ego medicina neque consolor et maxime illo so
lacio quod eo ex ore careo quod amicorum decessu ple
ritque solent amari. Nihil mali accidisse scipioni
puto. Mihi accidit si quod accidit suis at in como
dis excauter amari non amicum sed seipsum amante
est. Tu illo uero quis negat actum esse perire.
nisi enim quod ille minime putabat immortalitate op
tate uellet quod non adeptus est quod homini phas
esset optare. qui summa spem civium quam iam de
eo puero habuerant continuo adolescens mirre
dibili uirtute superauit. Qui consolatur mihi quod
tuum factus consul est tuis. Primum autem tempus
iterum suo tempore. R. p. pene sero. Qui duabus uir
tutibus enersis inimicissimus huius impio non

desiderium tui d'ebq
absentibus ut d'pado
d'pado tui. i. doleo
quod non est p'p'q

adit
mima
ra

In e' q' filii
g'olato 3 alioq' it
p'olitoz huius q'

catay

q' d'p' d' d'p' d'

motu absentia

f. ut h' monia

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

q' d' d' d' d' d'

modo pntia uerz et futua bella deleuit Quid dicit
de moribus facillimis de pietate in merem de
liberalitate in sorores bonitate in suos iusticia
in omnes nota fuit uobis Qm aut timentati taceo
fuit merore funeris indicatu e. Quid e huc
paucor annoz accessio iuuare potuisset. Sene
ctus em qmuis non sit grauis ratione anno am
qm mortuus e megi et cu scipione differeret
tantu aufert ea uicinitate in q et nuc eat scipio
Qua obrem uita quidem talis fuit ut fortua
glia ut nihil posset accide. Moriendi aut sen
tu celeritas abstulit Quo de one mortis diffi
cile dictu e quid hoies suspicent uos uidetis.
H ue' tn licet dice p. scipioni ex diebus multis
quos in uita celeberrimos letissimos qz uiderit
illu diem clarissimu fuisse q cu senatu dimisso
domu reductus ad uesperu e a patibus conscriptis
p. R. scijs et latinis pridie qm excessit e uita
ut ex tam alto dignitatis gradu ad supos uidea
deos potius qm ad mfcos puenisse Necq em as
sentior hys qui huc mup disere' ceperunt Cu
corporibus simul aias interire atq oia morte
delexi. Plus apud me antiqz autoritas ualeat
ul nroz maior q mortuus tam religiosa iura
tribuerunt. Quod no fecissent pfecto si nihil
ad eos ptinere arbitrarerentur uel eoz q in hac
terra fuerunt magna q gratiam q nuc qdem de
leta e cu florebat institutis et pceptis suis
exuduerunt ul eius qui apollinis oraculo sapi
entissimus e iudicatus Qui n tu h' tu illud
ut in plexisq sed idem semp dicebat animos

Autobay, sua
dequa imitator

leo vō exultat n̄ suppi
tām plenam

hominū esse diuīos. hys q̄ tū a tōpoe excessis-
sent reditū in celū patere optimo t̄p et iustissimū
tūq̄ ^{et videret} expeditissimū. Quod idem scipionē videbā
Qui t̄p idem quasi p̄faret per p̄autis an̄ mor-
tem diebus tū et philus ^{et} manilius adēet et alij
ples tū t̄p et stenuola metū uenisset t̄dūū disere-
ret de R p cuius disputans fuit extimū se de v̄mor-
talitate aīoz que se in t̄pē p̄uū ex affectu ^{affectione} ^{affectione} ^{affectione}
audisse dicebat. Id si ita est ut optimū tūq̄ a-
nimus i morte facillime euolet t̄h̄m e tūsto
dia v̄m̄dis t̄p tōpoeis tū censemus tūfū ad
deos fataliorem fuisse q̄m sapiōm. Quo t̄a me
vexē h̄oc eius euentu uereor ne mundi magis q̄
amici sit. Sm autē illa uereor ut idē interitus sit
aīoz et tōpoz nec ullus sensus maneat. ut nihil
bonū est in morte sic t̄pē nihil malū. Sēsu em̄
amisso sit idem quasi natus non esset om̄m. Quē
tū ēē natū & nos gaudeat & h̄ ciuitas dū exit
letabit. Quāobrem tū illo q̄dem ut sup̄ dixi
actū optime ē metū incomodius quē faciat equus
ut prius m̄t̄iorā sit prius exire de iuba. sed
tū recordatō m̄e amicitie sit fevor ut beate
uixisse videat t̄p tū sapiōne uixim. Quo tū
m̄hi q̄nta cura de R p et priuata fuit. Quo
tū et domus fuit et milicia cōmunis et id ē q̄
est oīs v̄s amicitie uoluptatū studiū s̄n̄z
fama cōsensio. Itaq̄ nō tā me ista sapientie
q̄ia modo famius cōm̄orauit fama delectat
falsa p̄fextim q̄m q̄ amicitie m̄e m̄oriam
spero fore sempiternā. Id q̄ ^{m̄hi} eo magis ē cordi

n at

Ulysses et curio
Orestes et pirades
Sisyphus et Telamon

q̄ ex omnibus seculis uix ita aut quatuor no-
minantur paria amicorū. Quo in genere uide-
or sperare sapiens et lelii amicitia nota
posteriori fore. Fannius. Istud quidem le-
lii ita necesse est. Sed quoniam amicitie mentione
fecisti & summi otiosi per gratum mihi feceris. spes
item scire si quicquammodum soles de ceteris rebus quod
ex te habentur sic de amicitia disputaueris quid
sentias qualem existimes que precepta des. Fre-
uola. Mihi uero erit gratum atque idcirco tu
tenu agere conarer fannius antequam tua
obrem utriusque meum gratum admodum feceris lelii.
usque uero ego non grauare si ipse mihi confidem
Nā & placida res est et sumus ut dixit fannius
otiosi. Sed quod ego sit aut que est in me factis.
doctores est ista consuetudo ea quod grecorum ut isponat
de quo disputet quāuis subito magnū opus est eorum
quod executione non parua. Quāobrem quod disputat
de amicitia possit ab eis censeo ut petatis qui
ista profitentur. Ego uos hortari tantum possum
ut amicitia omnibus rebus humanis antepositis
Nihil est enim tam natum aptum tam conueniens ad
res uel secundas uel aduersas. Sed hoc primum sen-
tio nisi in bonis amicitia esse non posse. Neque id
ad unum refertur ut illi quod subtilius disceat for-
tasse uere sed ad commune utilitatis par. Negat enim
quicquam esse uerum bonum nisi sapienter. Sit ita sane
sed eam sapientiam interpretantur quā adhuc nec mortaliū

Ulysses et curio
Orestes et pirades
Sisyphus et Telamon

est confectus Nos autem ea quae sunt in usu uita quae commu-
 ni non ea quae finguntur aut optantur spectare debemus
 Numquam ego C. Fabricium M. Cicerum I. Cornelianum
 uim quos sapientes mei maiores iudicabant ad
 istorum normam fuisse sapientes Quare sibi habeant
 sapientem non inuidiosum et obscuro concedant ut uiri
 boni fuerint Ne id quidem faciant. Negabunt id non
 sapienti posse concedi. Agamus quod primum ut ai-
 unt minerva. Qui ita se gerunt ita uiuunt ut
 eorum probetur fides integritas equalitas liberali-
 tas nec sit in eis ulla cupiditas libido audacia
 sit quod magna constant ut hi fuerint quos modo no-
 minauimus. Hos uirum bonos ut habiti sunt sic et ap-
 pellandos putemus. qui assequatur optimi homines pos-
 sunt naturam optimam bene uiuendi ducem. Sic enim
 mihi prospicere uideo ut esse mos natos ut inter
 omnes esset quedam societas maior aut ut quilibet
 proxime accederet. Itaque tuos potiores quam pe-
 ximi propinquum quam alienum. Cum hijs est amicitia
 nata ipsa peperit sed ea ipsa non satis habet fir-
 mitatis. Namque hoc praestat amicitia dignitati pro-
 pinquitati quod ex propinquitate demulcenti tolli potest
 ex amicitia tolli non potest. Sublata est demulcenti
 amicitiae nomen tollitur propinquitatis manet.
 Quanta autem uis amicitiae sit ex hoc maxime
 intelligi potest quod ex infinita societate generis
 humani quam contulauit ipsa natura ita contracta
 res est et adducta in angustum ut omnis caritas a

lo q dicitur autem

in n. per. p. u. ad
 a. ad. ad. ad.
 de. de. p. p. d.

fides q. p.
 dicitur. q. p.
 vel q. h. u. p.
 d. d. p. p.
 v. d. g.

Athena 7°

inter duos aut inter paucos iungeret. Est enim
 amicitia nihil aliud nisi omnium diuinarum huius
 quod res cum beniuolenti consensu. Quia quidem
 haud scio an (excepta sapientia) quidquam melius
 sit hominibus a diis immortalibus datum. diui-
 tias alii prouident, bona alii ualitudinem, alii poten-
 tiam, alii honorem, multi et uoluptates. Belu-
 az hoc quidem existimant. Illa autem superiora cadu-
 ca et inexta posita non tam in consiliis meis quam
 in fortune temeritate. Qui autem in uirtute
 summum bonum ponit, perdat illi quidem sed hec
 ipsa uirtus amicitiam prouocet et continet nec
 sine uirtute amicitia esse ullo modo potest.
 Nam uirtute ex consuetudine uite meae sermo
 nis quod meum interpretemur. Neque ea ut quidam docti
 uerborum magnitudine metiamur uirgos quod bo-
 nos eos qui habent numerem. Paulos. Cathones. E-
 sapiones. philosophos. huius communis uita contenta est
 eas autem omittamus qui omnino nullum reperiunt
 tales quod inter uirgos amicitia tantas oportu-
 nitates habent quas uix quod dico. Principio
 quis potest ex uita mortalis. Aut aut enim quod
 non in amicitia mutua beniuolenti conquestrit.
 Quid dulcius quam huius aliquem cum quo oia aude-
 as loqui ut tecum. Quis est tantus fructus in
 prosperis rebus in haberes qui illis est ut tu
 gauderet. Aduersas uero res, difficile est sine illo
 qui eas grauius quam tu ferret. Denique tunc res

utiliter dicitur

magister

^{valde spiritum} que expetunt oportune sunt singule singul' re-
^{q. 4 re}bus. Diuitie ut utare opes ut colare honores
ut laudare voluptates ut gaudere ualutudo ut
dolore careas et munerebus ^{officio} fingere corporis. A-
mitia res plurimas tamque quoque te uteris puto est
nullo loco excludi nunquam intempestua nunquam molesta
est Itaque non aqua non igne ut aiunt pluribus locis u-
tuntur quam amicitia. Nec ^{ne} ergo ^{de} uulgaris & de me-
diocri que tamen ipsa et delicta [&] pdest. sed de
uera et perfecta loquor qualis eorum qui pauci nu-
muntur fuit. Nam et sedas res splendidiores
facit amicitia & aduersas praetens communitas
que leuiores. Cumque plurimas & maximas como-
ditates amicitia contineat tamen illa minime
prestat omnibus que bona spe placent in posterum nec
debilitare amitorum animos aut tade patitur
Verum Quamcumque qui intuetur tamen exemplar aliquod
intuetur sui Quoties et absentes adsum & egentes
habundant & imbecilli ualent. Et quod difficilius
est dictum mortui uiuunt tantus enim honor memo-
ria prosequitur ^{absentia} desiderium amitorum ex quo illorum mors
beata uideatur horum uita laudabilis est. Quod si de
mexis ex rebus nata beniuolentie coniunctionem
non domus ulla non uerbs stare poterit nec agri
quidem cultus permanebit. Id si minus intelligi
quanta uis amicitie comordie que sit ex dissen-
sionibus atque discordiis intelligi potest. Que
enim domus tam stabilis que tam firma ciuitas

mitia comoda

Secunde qz nos sequi

ore
scandit uisus re
imica expellit

discordie comoda

est que non odijs et discordijs funditus possit
 eueri Ex quo qñtū bonū sit in amicitia iu-
 dicari potest. Agrippentinu quidē doctū quē-
 dam uerz caximibz greis uaticinatu fe-
 xit. quē in rerz nā toto qz mūdo constarent
 quēqz mouerent ea conthe amicitia dissp-
 are discordiam Atqz hō quidem omēs mor-
 tales & intelligūt et pōant Itaqz siqn aliqd
 officiu extitit amici in periculis aut aduendis
 aut cōmunicandis quis ē qui id nō maioris
 efficit laudibus. Qui clamores tota cauea mup-
 in hospitibz et amici mei M. patuui noua fabula
 cū ignorante rege uter Orestes esset et pirades
 Orestem se esse Dicit ut pro illo necaret ore-
 stes aut (ita ut erat) Orestem se esse dice pseue-
 raret. Stantes plaudēbāt in re ficta qd arbitm-
 in re uera facturos fuisse facile indicabat ipā nā
 vni suam cū hoies qd face ipi nō possūt id rēte
 fieri in altēo iudicēnt. Hacteg mhi iudeor de
 amicitia qd sentire potuisse dice si q pterea
 sue (credo aut esse multa) ab hys si uidet qui
 ista disputat qritote. Fannius. Nos at a te
 potius querig qmōz ē ab eis sepe qñi et au-
 diu nō inuitus equidem sed aliud quoddā fi-
 lum orationis tue. Steuola. Tu magis id
 dixeris o fann si mper in ortis syphionis
 cū est de R p disputatū affuisses qñs tū pat-

pilades

Orestes orator filius
 Agrippentini
 fuit alibi qñ
 qñdā rēte mup-
 ad quē uindicta
 pte pte. ore-
 stes a pirades
 a qñ p hō
 ag qñ p hō
 e qñ p hō
 e qñ p hō
 e qñ p hō

17
nus iusticie fuit cont^{ra} auxata oronem philⁱ.
phannus.. facile id quide^m fuit iusticia iustissio
uxo defende^{re}. Steuola.. Quid amicitia. Nonne
facile ei qui ob eam summa fide constan^t iustia
q^{ui} sexuata maximam gloriam cepit.. ² elius..
Vim hoc quidem est afferre Quid em^{en} refert
qua ratione me cogitis. recte cogitis. Studiis
em^{en} generos^{um} p^{er}fectum in re bona tu difficile
est tu ne equum quidem obliste. Sepissime q^{ui}
mihi de amicitia cogitanti maxime illud confi
dendum uideri solet utz p^{ro} imbecillis atz
mopiam desideranda sit amicitia ut dandis re
cipiendis q^{ui} meritis quo q^{ui}q^{ue} magis p^{ro} sepe possit
id accipet ab alio iustissim^{us} q^{ui} reddet. An h^{oc} q^{ui}de^m
esset proprium amicitie. Sed antiquor et pulchricio
et magis na^m ipa p^{er}fecta alia causa. Amor em^{en}
ex quo amicitia nouata est p^{ri}ncipis est ad beni
uolentia coniungenda Nam ad utiliter q^{ui}de^m
q^{ui} ab h^{is} p^{ro}priis sepe qui simulationem amicitie
colunt et obseruant temporis causa. In ami
ticia aut^{em} Nihil fictu est nihil simulatu et q^{ui}
quid est id est uerz q^{ui} uoluntaria Quapp^{er} a na
mihi uide^{re} potius q^{ui}m ab indigen^{te} or nata ami
ticia appellaton magis ai^{nt} tu quoda^m sensu a
mandi q^{ui}m cogitare q^{ui}ntu illa res utilis est
habitura Quod quidem quale sit est in bestiis
quibusdam amaduexti potest que ex se be

et utile neq^{ue} sbleua
causa amicitie est

ale^m q^{ui}q^{ue} obsequat^{ur} acti
habz

amor nat^{us} aia^m ra
tem et p^{ro}bitas

stie natos ita amant ad quāda tpo et ab eis ita
 amantur ut facile eorum sensus appareat. Quod
 in homine multo est euentius pmi ex ea caritate
 que est inter natos et parentes que dicitur
 nisi detestabili sceler non potest. Deinde cum
 plis sensus extitit amoris si aliquem nati sunt
 cuius et nati et cum moribus congruamus op
 in eo quod lumen aliquod probitatis et uirtu-
 tis perspicere. Nihil enim est amabilius uirtute
 nihil quod maioris alluciat ad diligendum, quippe
 cum pro uirtute et probitate et eos quos nunquam uidimus
 quodammodo diligamus. Quis est qui C. fabrum et M. tu-
 rici cum caritate aliqui beniuolentie mercedem usurperet
 quos nunquam uidimus. Quis autem tarquinii superbum et
 p. cassii S. emiliu non oderit. Duobus cum du-
 tibus de imperio in italia est decretatum p. pro et
 hamdole ab altero pro uirtute et probitate eius moris
 non alienos animos habemus. Alter pro crudelitate
 semper hanc ciuitas oderit. Quod si tanta uis pro-
 batis est ueram amicitiam uel in eis quos nu-
 quam uidimus uel quod magis est in hoste et dili-
 gamus. quod mirum est si animi hominum moueamur cum
 eorum cum quibus usu conuicti esse possunt et uirtute et
 bonitate perspicere uideamus. quoniam confirmamus amor
 et beneficio accepto et studio pro et et consue-
 tudine adiuncta quibus rebus ad illam primam motum
 animi et amoris adhibitis admirabilis quidam
 exardescit beniuolentie magnitudo. quia si quod putat
 ab imbecillitate proficisci ut sit et quia assequatur

No ex imbecillitate
 amicitia

qd' q'sq' desiderat hūilem sūmū relinquit et mē
 p'p'iosū (ut ita dicitur) octū amicitie quā ex
 mopia atq' indigentia nasci uolūt. Quod si ita
 esset ut quisq' minimū in se esse arbitraretur
 ita ad amicitia esse aptissimū. quod longe f'us
 est. Ut enī sibi quisq' plurimū confidit & ut
 quisq' maximā utitē & sapiā sit est minimus ut
 nullo egeat sua q' oīa in se ipso posita uidet
 ita in amicitis expetendis colendis q' maxime
 excellit. Quid enī afficiamus indigens mei.
 nūme exle. ac ne ego quide illius. Sed ego a-
 miratōē quadam uirtutis eius. ille uirtutis o-
 p'mone fortasse non nulla quā de meis moribz
 habebat dilexit me. auxit beniuolentiā consue-
 tudo. Sed quāvis utilitates multe et magne con-
 secute sūt. non sūt tñ ab eaz spē cause diligen-
 di p'fecte. Ut enī benefici liberales sumus non
 ut exigamus gratiā neq' beneficiū feneramus
 sed natura p'p'ensi ad liberalitatē sumus. sic
 amicitia non spē mercedis accipende adducti
 sed q' oīs eius fructus in ipso amoe' esset. expe-
 tendam putamus ab his qui p'uidū ritu ad uol-
 uptatē oīa refexerunt longe dissimulamus. Nec
 mirū. nihil enī altū nihil magnificū ac diuī-
 nū suspice' possūt qui suas omnes cogitantes ab-
 iecerūt in rem tam hūilem tam q' contemptā
 Quamobrem hos quidem ab hoc sermone re-
 mouemus. Ipsi autē intelligamus nā gigni sensū
 diligendi et beniuolentię caritatis factā signi-

fructus aīe
 potissimū et f'icā

efficit aīe nā
 p'bitas sūa

volup' n' ē aīe
 f'icā aīe

Nemo solo iure

ficatō pōtatis Quam q̄ appetierit applicat
 sese & p̄us admōret ut & usu eius quē dilige
 reperiū suam & moribus sint q̄ paces i amo
 re & equales p̄p̄siores q̄ ad bene merendū
 qm̄ ad reposcendū atq̄ hec mē eos sit honesta cer
 tatio Sic & utilitates ex amicitia maxie capi
 entur & exit eius octus a nā qm̄ imbecillitate
 exauor & uexior Et qm̄ etsi utilitas am
 itias conglutinet eadem cōmutata dissol
 ueret sed q̄ nata mutari non p̄ potest ut
 amicitie sempiternę sūt octū quidem ut ami
 tie uidetis nisi qd̄ ad hec forte uelitis..
 Fannius. Tu uero perge leli pro hoc em̄
 qui minor ē natu meo iure respondeo. Sce
 uola. Recte tu quidem qm̄obrem audiam
 Audite.. Lelius.. Audite uero optimi
 uici ea que sepiissime mē me et scipione de
 amicitia discebam. Qm̄p̄ ille qd̄em m̄b̄l dif
 ficilius ē dicebat qm̄ amicitia usq̄ ad exmū
 diem uite p̄duce Nam uelud nō idē expedi
 ret utide sepe uelud de R. p. non idē sentire
 tur Mutari ē mores hōm sepe dicebat
 alias aduersis rebus alias etate morauescēte
 Atq̄ eaz̄ rez̄ exemplū ex silire capiebat me
 iuntis etatis q̄ sūm pueror̄ amores sepe
 vna cū p̄tecta ul̄ tota deponerentur. Sūm de
 adolescentia p̄duxissent dixim tū interdum
 contentione ul̄ luxurie conditione ul̄ comodi

proposus

ad iudicis

Ca. corrupta

Quodā cū p̄ma p̄p̄am
 p̄t cūma barba
 breuē p̄ qd̄ p̄p̄am

plurimū ē
v. amice

Et dicitur a fide
 alioq̄ dicitur v̄
 uelut

aliterius qd' idem adipisci uterq; non posset. Si qui longius in amicitia perfecti essent tñ sepe in amicitia labefacturi si in honoris contentione incidissent. Pestem enī nullā maiore ēē in amicitijs qm̄ in plexisq; pecunie cupiditate in optimis qbusq; honoris certamen et gl'ie ex quo inuicem as sepe maximas inter amicitissimos exortisse. Magna ē discordia & plezq; iusta nasci tñ aliqd ab amicis qd' rectū nō ēēt postularet ut aut libidinis ministri aut adiutores essent ad inuiciū. quod qui recusarent qm̄uis honeste id facerent ius tñ amicitie deferere arguerentur ab hys qbus obseq; nolent. Ulos aut qm̄ qbus audēt postulare postulatonē nra pfitexi omnia se amici causa ēē facturos eoz tpe la inueterata non modo familiaritates extingui solē sed et odia gignit sempiterna. Hec ita multa tñ fata impende amicitijs ut oīa subterfuge non modo sapie sed & felicitatis dicet sibi iudexi. Quamobrem id pmi uideamus si placet quatenus amor in amicitia progredi debeat. Nū si coriolanus hūc amicos ferre cont' patriā aemū illi tñ coriolano debuēr. Nū beallimū amici regnū petentē. Nū amellium debuēr iuuat. Tuberiū quidē gratū & p. uexantem a Q. Tuberone equalibus q; amicis delictū uidebamus. At C. Cissius tumamus hospes familie nostre Sceuola tñ ad me quod adera tñ lenate & rupilio consulibus in consilio deprecatū uenisset hac sibi ut ignoscere causam referebat. q; tamē uideū gratū fecisset ut quicqd' ille rogaret sibi faciendū putaret. Nū ego ē ne si te in capitolū u. faces ferre uellet. Nūqm̄ mgt uoluisset id qdē

Grading Machine
Regent's University
- f h' at the top

Cuni-ay 3 1
 qala 1/2 1/2
 1 1/2 1/2
 Cuni-ay ya 1/2
 1/2 1/2
 3 1/2 1/2
 1/2 1/2
 1/2 1/2
 1/2 1/2

rogati. Lucris enim excusatio est & minime accipi-
 enda cum in ceteris peccatis tum si quis contra rem publicam
 annui causa fecisse fateatur. Item eo loco est famini
 & steruola locati sumus ut nos longe prospice oportet
 futuros casus reperi. Deflexit iam aliquotulum
 de spatio tituloque consuetudo maioris. T. Gracchus
 regnum occupare conatus est uel regnauit is quod
 paucos menses. Nihil simile. P. R. audierat a
 iudexat hunc & post mortem secuti sunt animi & p-
 pingu. Quid in P. Scipione fecerunt sine lac-
 rimis neque dice. Nam carbonem est quem modo
 posuimus per recentem penam T. Gracchi sustinuit.
 de T. Gracchi tribumatu quid expectem non augu-
 rari libet. Scepit deinde res que proclius ad
 principem cum semel cepit labitur. Videtis iam tam ta-
 bella contra facta sit labes primo tribuna lege bien-
 nio ante P. Cassia iudex iam iudex populum a sena-
 tu disiectum multitudinis arbitrio res maximas agi-
 ples enim discent quemadmodum hec fiant quomodo ad-
 modum his resistant. Quorsum hec? quod sine so-
 cius nemo quidquam tale conat. Precipiendum est
 & bonis ut si in eismodi amicitias ignari casu
 aliquis intiderint ne existimet se ita alligatos ut
 ab amicis in magna aliqua rem publicam petentibus
 non discedant. Impdis autem pena statuenda est ne
 uero minor his qui secuti erunt quam his qui
 se fuerint ipsi impietatis duces. Quis clarior in
 Grecia Themistode quis potentior? qui cum impera-
 tor bello perfido Greciam seruitute liberauisset.
 propter quod inuidiam in exilium pulsus esset, morte

Ad idem

f. sibi

patricie inuicia non tulit quā ferre debuit. Fe-
cit idem qd' viginti annis ante apud nos fecerat
Cociolaius hys adiutor cont patria inuentus e
nemo itaqz morte utqz consauit Quae talis in-
proboz consensio nō modo exustaton amare te
denda ē. sed potius suplicio omi uindictanda ē
ut ne qz concessū esse putet amitu bellū pte
inferente sequi Quod quidem ut res nec cepit
haud scio an aliqn futurū sit. Nihil aut nō mi-
nori tunc est qualis R. p. post mortē meā fuit
sit qm qualis hodie sit. Et igit lex pma
amiticiū sanctiatur ut ab amicis honesta pe-
tamus. Amicorū causa honesta faciamus. ne
expectemus quidem dū rogemur. Studiū semp
assit. Cunctatio absit. Consiliū uerū dāe gau-
deamus libere. Plurimū in amicitia amitorū
bene suadentiū ualeat autoritas. ea qz adhibe-
atur ad monendū non modo apte sed & alter
si res postulabit & adhibite pateatur. Nā
quidam qz audio sapientes habitos i oretia
placuisse opmor mirabilia quedam. sed nihil
est quod illi nō psequant. Acutus partim
fugientes ēē nimias amicitias ne nūc sit vnu
solutū esse pro pluribus. satis sup qz ēē si
bi suoz tūqz rez. Aliens minus implicari mi-
lestū ēē. comodissimū ēē qm laxissimas ha-
benas hūc amicitie. quas uel adducas cum
uelis uel remittas. Caput em esse ad bñ uiuen-
dum securitatē qua ferri nō possit anima
si tūqz vnu parturial pro pluribus. Alios
aut dūc aut multo inhuānius quē locum

Ad idem

du
Studiū
Cunctatio

fla groy opim

No ē fugienda
autoz pluralita

Ne imbecillitas n
moxa cā ē aīae

inigo

refellit confutat qd
recoz pma opus

Refellit pma opus

opus et auctus
difficilis

venit dñs ferrea

<sup>autem totum
exclusum
exclusum</sup>
breuiter paulo an psteriori psona aduuentiqz
causa non beniuolentie neqz caritatis amicitia
as ee expetendas. Itaqz ut quibz minimu
firmitatis hret minimu qz uicu. amicitias ap
pete aptus maxie Ex hoc pt fieri ut mlties
maioris amicitiaz psona querat qm uici & m
opes qm opulenti & calamitosi qm hii qui pu
tantur beati. O preclarum sapiam Solem
em e mudo tolle uident hii qui amicitia e uita
tollut qua ml a diis immortalibus melius ha
bemus nihil iotidius. Que e ista securitas spe
quidem blanda sed re mpa multis lois repudia
da est. Nam est consentaneu ulla rem hone
stam actionem ue ne sollicitus sis aut suscipe aut
susceptam depones. Quid si cura fugimus utus
fugienda e. que nre e cu aliq cura res sibi
contrarias asperitur atqz odere ut bonitas malitia
temperantia libidinem fortitudo ignauia. Itaqz
uideas rebus muis iustos maxie dole imbecilli
bus fortes flagitiosis modestos Ex hoc pum
est animi bene instituti & letari bonis rebus &
dolare contrariis. Quamobrem si cadat in sapi
entem amiti dolor qui profecto cadit. msc ex
eius aio extirpatam hnditate arbitremur.
que causa est cur amicitia funditus tollamus
e uita ne aliquas ppter eam suscipiamus molesti
as. Quid en interest motu animi sublato non
dico inter pecudem & homin sed inter hoies & trun
cu & saxu & qdus omis eiusdem. Neqz su e isti
audiendi q utute dura & q ferrea qnda ee uo
luta. Que qde e cu mltis i rebz tu i amia tenera

Exclamant ym
an uacat

delicta

amicitias amabilissimū nodū amicitie tolle. Nō
enī tam utilitas parita p amicu qm amici amor
ipe delatāt. Tūq̄ illud fit qd ab amico pfectū est
est iocūdu. si tū studio ē pfectū tamū q̄ abest ut
amicitiae propter indigentia colant. ut hī q opibz
& copiis maxie q̄ uirtute (in qua plimū est pson)
mīme alterius indigeant. liberalissimī sūt & be-
neficentissimī. Atz haud scio an ne opus sit qdem
in hīl vīpī deesse amicis. Vbi enī studia mēa
uigilassent si nūq̄m consilio nūq̄m opā nostra nō
domi nec milicie Stipio eguisset. Non ē utilitate
amicitia sed utilitas amicitia confecta ē. Non
eo exūt hoīes delitip defluentes audiendi si qm
de amicitia quā nec usu nō ratione hnt cognita
disputabūt. Nam quis est proth deoz fidem atz
hōm qui querit ut neq̄ diligit quēq̄m nō ppe
a quēq̄ diligitur. et tūcūflue, omibz copiis atz in
omī rez hadundā uiuere. Hec enī est tūcūmōz
uita nūmū in qua nulla est fides, nulla caritas,
nulla stabilis. beniuolentie potest ēē fiducia. oīa
semp suspecta atz sollicita. nullus amicitie locus.
Quis enī aut cū diligit quē metuat aut cū a q̄
se metui putet. coluntur tantū simulatōn dūtaxat
ad tempus. Quod si forte (ut fit plezq̄) tēdēxū
tū intelligi qm fuerint mores amicōz. Quod tūcū
mū dixisse fecit tū cū exulem se esse intellexisset
quos fidos amicos habuisset quos infidos tū iam
neutris gratiam referee posset. qm̄q̄ mores illa
in supbia et importūmte si quēq̄m amicu hīe potu-
it atz ut hūus tūcū dixi mores inueros amicos

nuchm a tuxamog

Jū pūta tōm
fugitūas lict ai
cus Jūg quē
et q̄ nūm pūla
Xella dōcē

parare nō potuerūt. sic multoꝝ opes potentū ex-
 cludūt amicitias fideles. Non enī solū ip̄a fortūa
 est cetera sed eos et p̄plex efficit ceteros quos cōple-
 xa est. Itaq̃ effecit fere fastidiū et cōtumacia
 Nec quidē in sapiente fortunatorū tollerabū
 fieri potest. Atq̃ hoc quidē uide' licet eos qui
 antea cōmodis sue pluribus ^{in moribus} & impio p̄tate p̄spe-
 ris rebus immutari. sperem ab hīs ueteres am-
 itias indulgē nouis. Quid autē stultius qm̄ plu-
 rīs copiis facultatibus opibus possint cetera para-
 ri que parant pecūā equos famulos uestem e-
 gregiam uasa pretiosa sed amicos nō parare opti-
 mam & pulcherrimā uitē (ut ita dicam) suppellecti-
 lem. Et enī cetera cū parant tū parant nesciūt n-
 cuius causa laborant. Eius enī est istoz quicqd
 qui uicit uicibus amicitiaz sua uicē p̄manet sta-
 bilis & cetera possessio ut & si illa maneat que
 sunt quasi dona fortune tū uita inculta & de-
 secta ab amicis non possit esse iocunda. Sed hec
 hactenus. Constituendi sūt autē q̃ sūt
 in amicitia fines & q̃i term̄ diligendi. de q̃
 bus tres uideo sententias feci quaz nullam
 p̄cabo. Vnā ut & eodē modo erga amīcū affe-
 cti simus quo erga nos metip̄os. Alterā ut nra
 cū amicos beniuolentia illoꝝ erga nos beniuolentie
 pariter equaliterq̃ respondeat. Tertiā ut qm̄
 quisq̃ seip̄ facit tanti ad amicos fiat. Harū sen-
 tentiaz trū nulli p̄sus assentior. Nec enī
 illa p̄ma uera ē ut quēadmodū i se q̃s est

fastigios

no b tin

Vnde ip̄s & p̄t
 bonis uicibus
 lig

falsi dilecti et
 carae tū

confidē

sic in amicu sit animatus ^{ang. y. ualde} Em multa em q mci
 causa nūqm facimus facimus tā amice ^{id est} p-
 taxu ad indignis / supplicae / tū acerbis in a-
 liquem ^{ang. ibi} mueri / insectari ^{freq. qm} q uehementius / que
 in mciis rebus non satis honeste / in amico fiat
 honestissime Multe q res sūt in qbus de suis
 comodis uici boni multa detrahunt detrahunt q pa-
 riant ut hms amici potius qm ipi fruantur ^{ad id qd dicitur}
 Altera fua ē que desinit amicitia paribz officij ^{ad id qd dicitur}
 is ac uoluntatibus Hoc quide est nimis ex-
 igne & exilue ad calculos uocae amicitia ut
 par sit ratio acceptorū & datorū Duntior mihi
 et affluentior uidetur amicitia uca / n̄ obserua-
 re res pte ne plus reddat qm accepit Necq
 em uexendū ē ne quid excidat aut ne qd in
 terram defluat aut ne plus equo qd i amicitia
 congeratur Tertius uero ille fms deterrig
 ut qm quisq se faciat tanti fiat ab amicis -
 Sepe em in gausa aut amig abiectione ē aut
 spes amplificande fortune fractior Non est
 & amici talon ^{ad id qd dicitur} ex m ^{ad id qd dicitur} ei qualis ille in se est.
 Sed potius emiti et office debet ut amicitia
 tem aūm excitet / Alius & fms uel amice
 constituendus ē si prius qd maxie rēphende
 scipio sit solutus eduxero Negabat ulla uoce
 inimicitioe amicitie potuisse reppiri qm
 eius q dixisset ita hoies amare oportet ut o-
 aliqm esset osurus Nec uero se adduci posse

Confutatio 2^a

officijs
voluntatis

et fugue
solitudo

Confutatio 3^a

Abiectione
Fractio

emiti
fuit

inducat in ptem cog-
tationem q meliores

error. biant

ut hoc (quodammodo) putaret ^{bis} a viante deum esse
 crederet q sapiens habitus esset unus e septem |
 impuri cuiusda aut ambiciosi a' sua ad sua potn
 tiam reuocantis esse sententia. Quoniam e' mo qstz
 amicus eius esse poterit q se putabit nuncu
 esse posse qm & nate erit cupe et optae qm
 sepisse peccet amicus. quo ples det sibi hinc
 ansas ad reprehendendu. Rursu aut recte fa
 ctis comodis qz amicez nate erit amor dbe
 munde. Quae h' quide preptu cuiuscuqz e'
 ad tollenda amicitia ualet illud potius propie
 du fuit ut ea diligentia adhiberemus i a
 micitis comparandis ut ne qm amare incipemus
 eu que aliqui odisse possemus. Quinet si minus
 felices in diligendo fuissimus. ferendu id sapio
 potius qm inimicizaz tpus cogitandu. His
 igit finibus utendu arbitror ut cu emenda
 ti mores amicez. Intu sit inter eos omni rez
 consilioz uoluntatu sine ulla exceptione comu
 nitas ut et si qua fortuna acciderit ut mag
 iuste amicez uoluntates adiuuande ^{fin} in qbus eo
 za et de capite agat aut fama dechmanu de
 ua est modo ne fama turpitudine sequatur. Et
 em quatenus amicitie dari uenia possit. Nec uo
 negligenda e fama met mediocri telu ad res
 gerendas existimari oportet beniuolentia
 cuiu qm blanditijs et assentando collige tpe
 est. Virtus qua sequit tacitas nime repu
 dianda e. Sed sepe recedo ad stypione cuius omis

cupe
optae

putabat

A menda .v. d
menda

Res
compila
volutes

Sapio

Quales autem quædam sunt

sermo erat de amicitia. Querebat autem quod in
omnibus rebus homines diligentiores essent ut
capras et oves quod quisque habet dicitur possit. A-
micos quod habet dicitur non possit. Et in illis quod
parandis adhibere curam in amicis diligendis ne-
gligentes esse non habet quod signa quædam et notas quibus
eos qui ad amicitiam essent idonei iudica-
rent. Sunt quod firmi et stabiles et constantes
eligendi. cuius generis est magna penuria
et iudicare difficile est sane nisi exoptum. Exoptum
autem est in amicitia ipsa. Ita parum amicitia
a iudicio tollit quod exoptum potestatem. Est igitur
prudenter sustinere ut tunc manus. Impe-
tu benevolentie quod utamur quasi aquis tem-
pestatis. Sic amicis aliquam parte utilitatis mo-
vidus amicos. Quiddam sepe in parva pecunia
perspicitur quoniam sunt leues. Quiddam autem quod parva
movere non potuit. cognoscitur in magis. Sed uero est
ut aliqui reperiunt quod pecunia preterea amicitie sordidum
existunt. ubi eos inuenimus quod honores
ingratis impia potestates opes amicitie non am-
ponant. ut tunc ex altera parte proposita habent sunt
ex altera uis amicitie non multo illa maluit.
Imbecilla enim natura est ad contemnenda potentia
qua est neglecta amicitia consecuti sunt
obscuratum uero arbitrantur. quod non sine magna
causa sit neglecta amicitia. Itaque uere a-
micitie difficillime reperiuntur in hiis quod honoribus

Compatio

faciunt uero

Re q̄ p. uersant. Vbi em̄ istū muenies qui
 honore amiti imponat suo. Quid. Hecut
 omittam qm̄ gues. qm̄ difficiles plexusq̄ in
 dentur calamitatū societates. ad quas non
 ē facile muentus qui descendat. Qm̄p̄ enī
 us recte ait Amicus textus in re m̄textu
 texit. tñ hec duo leuitatis & infirmitas
 plexus q̄ conuincit q̄ in bonis rebus contem
 nit et in malis deseruit. Qui ḡ utq̄ i re
 guem stabilem & constantē sē in amicitia
 p̄stiterit. hūc ex maxie raro ḡre hōm
 iudicāe debemus. & pene diuino firmamē
 tū aut stabilitatis constantie q̄ eius ē quā
 in amicitia gremius fides. Nihil em̄ stabile
 est qd̄ ē m̄fidū. Simplicē preterea & comu
 nem et consentientē. id est qui rebus usdem
 moueatur. eligi par ē. Que oīa p̄tinet ad fi
 delitatē. Neq̄ em̄ fidū p̄t ēē multie moe
 mū & tortuosū. Neq̄ uō q̄ n̄ eisdē rebus
 mouet & nā consentit. aut fidus & stabilis
 ēē p̄t. Addendū eodē ē ut n̄ t̄mibus amia
 aut infexendis delectet amicus / aut tredit
 oblati / q̄ p̄tinet omīa ad eā quā iā dudū
 tracto constantia. Ita sit uerū illud qd̄ initio
 dixi Amicitia nisi inter bonos / ēē n̄ posse
 Est em̄ boni uiri quē eundē sapientē decet
 dice h̄ duo tene p̄mū i amicitia ne quid
 fictū sit / ne ue simulatū. Aptz em̄ ul̄ aīe

Emig

Grau
Stabil
q̄mStabilis
Constant
Firmamentū amicitia

fides

In mat aīa / aīa
non delectet
n̄ dīcāibz eadNe qd̄ fictū sit
in amicitia

ompario

valde
tormentu

Nulla mē auctō suspitō
esse debet

sermonū et morū
suauitas

maior auctōribus p̄
anteponendi / R. n.

maior
alio p̄bui

ut odisse magis nigemū ē qm fronte occultare
sententiā. Deinde non solū ab aliq oblatas
tūmātos repelle / sed ne ip̄ quidē ēē suspi
ciosū / semp aliqd existimantē ab amico
esse uolatu. Accedat huc suauitas qdam
opportz sermonū atz morū hautquaqz medio
cre condimentū amicitie. Tristitia autē & iōi
re seueritas habet illa quidem exauitate sed
amicitia remissior ēē debet & liberior & dulci
or & ad omem comitatē facilitatē qz produm
or. Existit autē hoc loco quedā questio subdi
fficialis Num quando amici noui digni amicitia
a ueteribus sint anteponendi ut equus uetul
teneros antepone' solemus. Indigna hoīe hec
dubitatio ē. Non em debet ēē amicitiarū s̄c
aliaz rez sacietas. Veteremā quoz ut a
unt vna quz uetustatem fecit ēē debent
suauissima. Vexū ē illud qd dicit. Multos
modios salis simul edendos ēē ut amicitie mi
nus expleatur. Nouitates autē si spem affert
ut tñqm in herbis non fallacibus fructus
appareat nō sūt ille quidem repudiande / ue
tustas tñ loco suo conseruanda ē. Maxima
est em uis uetustatis & consuetudinis & i po
equo cuius mentionē modo feci si nulla res
impediat nemo ē qui nō eo qui cū consueuit
libentius utatur qm intractato & nouo.
Nec quidem in hac uero ē al' sed in hijs &
que sunt maximata consuetudo ualet / qz

locis ipsis delectamur montuosis & siluosis
 in quibus diutius amirati sumus. Sed max^m
 est in amicitia superiore pacem esse inferiori
 Sepe enim excellentie quedam sunt qualis erat
 scipionis in meo ut ita dicam exegerit Nam
 ille se philo nunquam rutilo namque munio ampo
 fuit nunquam inferioris ordinis amicus Quamtu
 uero max^m frēm egregiū uicū oīo sibi
 nequaquam pacem eo quod is anteibat etate tunc
 superiorem colebat filios omnes per se esse posse
 ampliores uolebat quod faciendū imitandū
 quod est omnibus ut si quā prestantia uirtutis in
 genij fortunę consecuti sunt impariam ea
 suis communiterque tū proximis Ut si parenti
 bus nati sunt humilibus si proximis habeant
 imbecilliores per autem uel fortuna eorum auge
 ant opes eis quod honori sunt & dignitati
 in fabulis qui aliquā diu per ignorantia str
 pis & generis in famulatu fuerint tū cogn
 ti sint & aut deorum aut regū muenti filij
 uetmē tū caritate in pastores quod pres multos
 annos esse duxerūt quod quidem profecto mil
 to magis in uicis patribus faciendū ē. Fru
 ctus enim morem & uirtutis omnis quod prestanti
 e maxig tū capitur tū in proximis quod
 confertur Ut ex eo hūi qui sunt in amicitie
 conuictōis tū superiores ex equa re se tū in
 feriores debent Sic inferiores non dolere
 se a suis aut ingenio & fortuna & dignitate sup

Superior esse dicitur par
 inferiori

Imbecilliores autem
 sunt

aliquidam

in necessitudine

inferiores non debent
 dolere fortunam suam
 sed eos exequi

exprobrant

et la randa qd exprobrant
beneficiis

om̄ melancolia aia

axi Quorū pleriq; aut q̄runt aliquid semper
exprobrant eo q̄ magis hūc se putat q̄ offi-
tiose & amice & ad labore aliquo suorū
queant dice' Odiosū sane genus hominū est
officia exprobrantū que meminisse debet
is in quem tollata sūt non commēdare qui
contulit Q̄mōdū ut hū qui supiores sūt
submitte' se debent in amicitia sic & q̄dā
modo inferiores extolle' Sūt enī qui mole-
stas amicitias faciūt tū ipsi se contemni
putant quod non fere contingit nisi his q̄
contemnendos se arbitrantur Qui hac opinione
non modo uerbis sed ope leuandi sūt tantū at
tuq; t̄uendū p̄mū q̄ntū ip̄e efficere possis in
q̄ntū ille quem diligas atq; adiuues sustineat
Non enī neq; tu q̄ntū uis possis excellas omēs
tuos ad honores amplissimos p̄duce' Ut scipio
p. rutiliū potuit consule' efficere ex eius l. n.
potuit. Quod si et possis quod uis deferre ad
alterū uidendū ē tñ qd ille possit sustinere.
Ad amicitias corroboratis iā confirmatis q̄m-
genis & statibus iudicande sūt Nec si q̄
in eunte & tate aut uenandi aut pile studiosi
fuerint oportet eos hūc mōs quos tū eodē
studio preditas dilexerit. Illo enī modo nutri-
tes & pedagogi uice uetustatis plurimū be-
nivolentie postulabunt qui negligendi quidē
non sūt Alio q̄dā mō Non enī aliter amicitie
possūt p̄manē. Disparēs enī mores disparia
studia sequuntur quorū dissimilitudo amicitias

q̄ affe- p̄ ad q̄
dicens dignitate q̄ntū
fuerit v̄s

q̄ q̄dēq; mōdū et amicitia

Difficiliat

difficiant Nec ob alia causam ulla boni imp-
 bis bonis amici esse improbi non possunt nisi ex
 tanta est inter eos quanta maiora potest esse morum
 studioque distant Recte et propter in amica-
 tione ne impata quedam bonuolen^q quod sepe fit im-
 pediat magis utilitates amicorum Nec enim ut ad
 fabulas redeam neoptolomus capere troiam po-
 tuisset si licomedem apud quem erat educatus
 multis cum lacrimis iter suum impediens audire
 uoluisset Et sepe incidit magne res ut di-
 scedendum sit ab amicis res quas impedire uult
 eo quod desiderium non facile feratis et infirmus
 est et mollis natura et ob eam ipsam causam in amiti-
 cia parum iustus Atque in omni re considerandum
 est et quod postules ab amico et quod pacem
 te a te impetrari Est et quedam calamitas
 in amicitias dimittendis non nunquam nostra iam
 enim a sapientium familiaribus ad uulgares ami-
 tias oratio mea dilabitur Exemplum sepe uicia
 amicorum tu in ipsos amicos tu in alienos quoniam
 tu ad amicos redimunt infamia Tales et am-
 tiae sunt remissionis usus euellende magis quam
 distendende nisi quedam admodum intollerabilis
 iniuria exarsit ut neque rectum neque honestum
 sit neque fieri possit ut non statim alienatio di-
 ffectioque facienda sit. Immo autem a more et stu-
 diorum commutatio quodam ut fieri solet facta
 erit et in re pro partibus dissensio intercessit
 loquor enim ut paulo ante dixi non de sapientium sed

Inc digredit a
 sapientium amicitia
 ad amicitia uulgaria
 usque ad quoniam folium huius

Sed et per
 quoniam per
 utat uocales
 facienda ripe-
 quenda

de comibus amicis cauendum erit n̄ ne solū
amicis deposite sed & inimicis suscepte
uideantur. Vahū enī est turpis q̄ cū eo
bellū gerere cū quo familiariter uixeris
Ab amicitia & pompeii meo noīe se remo-
uerat ut satis scipio. propter dissensionē
autē que erat in r. p. alienatus ē a colle-
ga nostro metello utrobq; egit graui au-
toritate offensione animi non accidia. Quā
obrem p̄mū danda ē opa ne q̄ amicorū di-
stidia fiant. Sin t̄c aliquid eueniat ut exte-
re potius amicitia q̄m op̄e ee uideantur
Cauendum uē ne & in graues inimicitias con-
uertant se amicitia ex q̄bus uirgia maledicta
contumelie gignūt. Que t̄n si tollerabiles e-
runt. ferende sūt. et hic honos ueteri a-
micicie tribuendus ut is in culpa sit q̄ faci-
at non is qui patiat̄ iniuriā. Oīo oīm uitioꝝ
hoꝝ atq; incomodoꝝ una cautio ē atq; una
preuio ut ne nimis cito dilige m̄cipiant
ne ue indignos. Digni enī sūt amicitie q̄bus
in ipsis m̄est causa cur diligant. Rari ḡnq; eq̄e.
Et q̄bus omnia p̄dara rara nec quidq̄m dif-
ficilius q̄m reperi qd sit ex oī parte i ḡne
suo p̄fectū. Sed plexit̄ neq; i rebus huma-
nis quiddā boni rorūt nisi qd fructuosū sit
& amicos t̄lq; petudes eos potissimū diligūt
ex q̄bus se sperat̄ maxīm fructū ee capturos

atmete

ma
ma cautio ē aicitie
incomodoꝝ

Quā p̄dara rara

Ita pulcherrima & maxime naturali carent amicitia
 p se & ppter se expetita nec ipi sibi exeplo
 sunt. Hec uis amicitie e qualis qnta sit
 ipi em se quisq diligit no ut aliquo a se
 ipi mercedem exigat caritatis sue sed qd
 p se quisq sibi carus e qd msc idem i amica
 bifferat uerus amicus nuqm reperit. Est em
 is quide est trigm alter idem. Q si hoc ap
 parer m bestiis uolucibus uantibus agresti
 bus ciuicibus fexis pnu ut se diligant id
 em pariter cu omi ammate nascitur deinde
 ut regant atq appetat ad quas se applicent
 eiusdem gns ammates id qd faciut cu de
 siderio e quadam stitidine amoris huam.
 qnto id magis m hoie fit na qui & seipsu
 diligit & alteru agit cuq ammu ita cu
 suo misceat ut efficiat pene unu ex duobus.
 pleriq puerse (ne dicta impudenter) talem
 amicu habe uolut quales ipi ee n possut
 queq iam n tribuut amicis hec ab hys de
 siderant par e aut pnu ipm esse uicu boni
 cu alteru similem sui quere. In talibus ea
 qua ia dudum tractamus stabilitas amicitie
 confirmari potest cu hoies beniuolentia
 conuicta pnu cupiditatibus hys qbus ce
 teri seruut impadu. deinde eitate iustia
 q gaudebnt omia que alter ab altero susci

et expetenda

Su non ppos: sic
 aicos dilige deq

Eximies alia dantur
 uocem pulli zol...

unus fiat aut ex duobus

Nec qrat autu ite
 qus per se n est

comparatio

Epilogus

liber op
 pfectu

America uelada sit

Galat. 1. 10.
ut se tota plectat

me alicuius uita
habere non pe

erat q. sit uita alicui
esse putat?

gloriam delectat alicui

et ut

piet. Nec quidquam unquam nisi honestum & rectum
alter ab altero postulabit. Nec solum colent inter
se ac diligunt sed etiam uerbuntur. Nam maior
ordinamentum amicitie tollit qui ex ea tollit
uicundiam. Itaque in his preciosus est error q
existimant ex libidine peccatorum cum patere
in amicitia licentiam. Virtutum amicitia ad
utrumque a natura data est non maior comes.

Ut quos solitaria non posset uirtus ad ea q
summa sunt peruenire conuicta & consociata cum
altera perueniret. Que si quos inter societas
aut est aut fuit aut futura est eorum est habendo
ad summum naturae bonum optimus beatissimus q
comitatus. Hec est enim maxima societas in qua omnia
insunt que putat homines expetenda honestas gloria
tranquillitas animi atq. uoluntatis. ut & (cum hoc affert)
beata uita sit et sine his esse non posset. Quod tu
optimum maximum q. sit si id uolueris adipisci uir-
tuti opera danda est sine qua nec amicitia n. ulla
rem expetendam. Requi possunt. Ea u. neglecta
qui se amicos habere arbitrantur tu se demum exuas
sentiant cum eas grauis aliquis casus expiri cogit.

Quocirca dicendum est sepius cum iudicaris dilige
oportet non tu dilexeris iudicari. Sed tu multis
in rebus negligentia plectimur. tu maxime in
amicis diligendis et colendis. Prepostere enim
utimur consiliis & acta agimus quod uetant
ueterum praecepta. Nam implicati utro et utro
uel usu diutino l. et officiis repente in medio usu
amicitias (exorta aliqui offensionem) discipimus.

Quo et magis iutupandū ē rei maxime ^{amici} necessa-
 rie tantā inuria. Una ē em̄ amicitia i rebo
 hūans de cuius utilite omēs uno ore consenti-
 unt. qm̄q; a multis ipa uirtus contemnitur
 & uendicatio quedam atq; ostentatio esse dicit
 Multi despiciūt diuitias quos paruo contentos
 tenuis uictus taltus q; delectat. honores q; a
 cupiditate quidam inflāmant qm̄ multi ita
 contemnit ut nihil inanius nihil ē leuius existi-
 ment. Item q; cetera que quibūda mirabilia ui-
 dentur. Pmulti sūt qui pro nihilo putēt. De
 amicitia ad unū idem omēs sentiūt & hū q; ad
 r p. se contulerūt & hū q; rez cognitiō doct-
 na q; delectantur & hū qui suū negotiū ge-
 rūt otiosi. postremū hū qui se totos diderūt
 uoluptatibus sine amicitia uitā esse nullam. se
 modo uelint ex aliq; parte liberaliter uiuere.
 Scripuit em̄ nestor quō p om̄ uitas uis amicitie
 nec ullam etatis degende rationem patit expar-
 tem suā. Quē si quis aspuitate ea ē et inma-
 nitate natē concessus ut potestate hōim fu-
 giat atq; oderit. qualem fuisse atēns timonē
 iresao quē accepimus. tū is pati nō possit ut
 non agrat aliquē apud quē euomat uixus a-
 cerbitatis sue. Atq; hoc maxime iudicaret
 si quid tale possit continere ut aliqs nos dū
 ex hac hōim frequentia tollerēt et in solitudine
 uspiam collocaret atq; ibi subpeditas om̄ rez

Nulla unq; scita auctū
 despectit;

ad un

thimon

by name co
 h d mepa q
 i qe pū

Et solitariū nihil amat

quas nā desideat habundantiā & copia hōis oīo
aspiciendi p̄tatem exipet / quus tā ēēt ferreus
qui eā uitā ferre posset. tuq; non aufferet
fructū uoluptatū oīi solitudo. Verū illud
est ergo quod a tarentino archita ut opmor
diti solitū mōs senes tōmēorae audiui ab alijs
señbus auditū Si quis ad celū ascendisset nāq;
q; mundi & pulchritudinē siderēā p̄spexis-
set. insuauem illā admiratōnem ei fore (que
uocūdistima fūisset) si aliquē tū nāxaret non
habuisset. Sic natā solitariū nihil amat. semp
q; ad aliqd tñqm adminiculū admittit qd m
omnicissimū q; dulcissimū ē. Sed tū tot signis
eadem nā delectet quod uelit abz desideret tñ
obsordesumus nescio quō nec ea que ab ea in-
ueniuntur audimus. Est em uariis et multiplex
usus amicitie multe q; causē suspicionū offensio-
nū q; dantur quas tū euitae tū eleuae tū ferre
sapientis ē. Una illa subleuanda offensio ē
ut & utilitas in amicitia & fides retineatur.
Nam & monendi amici sepe sūt & oburgandi
et h accipienda sūt amice tū amice fuit. Sed
nescio quō uerū ē quod in andxia familiaris
mens dicit Obsequū amicos ueritas odiū parit
Molesta ueritas. Si qdem ex ea nascit odiū qd
est uenenū amicitie. Sed obsequū multo molestū
quod peccatis indulgens p̄cipit amīo ferri
sunt. Maxima autē culpa in eo est q et ue-
ritatem aspernat & in fraudem obsequio impellit.

Om̃i q̃ hac in re habenda rō et diligēti ē p̃mū
 ut mōitio acerbitate. Deinde ut obiurgatio con-
 tumelia careat. In obsequio autē q̃ tertiāno uerbo
 libenter utim̃i comitas assit. assentatio uiciorū
 adiutrix procul amoueat. Que nō modo amico
 sed ne libero quidem digna ē. Aliter uō cū ti-
 ramus aliter cū amico uiuitur. Cuius autē au-
 res ueritati clausē sūt ut ab amico uerū audi-
 re nequeat huius salus desperanda ē. ^{Stitū}
 est em̃ illud cithonis. Multo melius acerbos
 inimicos mēxi q̃m eos amicos q̃ dulces ui-
 deantur. Ulos uerū sepe dice. hos nūq̃m. Atq̃
 illud absurdū ē q̃ in qui monentur eam mo-
 lestiam quā deberent capere nō capiūt. eā capi-
 unt quā dñi uacat. Peccasse em̃ se nō arguūt
 obiurgari moleste ferūt. Qd̃ cōm oportebat de-
 licto sole. correctione gaude. Ut q̃ et mone-
 et moneri p̃prium ē uere amicitie et alterū
 libere facere non asperere alterū patientē acci-
 pe non repugnat. sic habendū ē nullā i a-
 micis pestem ēē maiore q̃m adulationē
 blanditiā assentatiōem. q̃muis multis em̃ noi-
 bus ē hoc unū notandū. leuū hōm atq̃
 fallaciū ad uoluptatē loq̃ntiū oīa. nihil ad
 ueritatē. Cū autē oīa rerū simulatio uiciorū
 est tollit em̃ iudiciū uerū id q̃ adulterat tū
 amicitie repugnat maxime. Delet em̃ ueri-
 tatem sine q̃ nōm amicitie uale nō p̃t. Nā
 cū amicitie ius sit in eo. ut unus q̃ animi

obsequi acerbos

uitas adu. pa.

Acex inimicus melior
amico dulci

Infestissima adu-
la. autem
peste adula.

fiat ex pluribus ^{quod} quomodo fieri potuit si non
in uno quidem quoque unus animus exit idem tempus
semper. sed uariis commutabilis multiplex. Quid
enim potest esse tam flexibile tam deuium quam anima
eius quoniam ad alia non modo sensu ac uoluntatem sed
et uultu atque motu commutatur. Negat quidam. Necesse
autem est. Postremo impauit egomet mihi omnia
assentari ut ait idem tertius. Sed ille in oratoris
persona quod amicus ^{seu} genus adhiberi omnino leuitate
est. Multi autem oratorum filii sunt. cum sunt loco
fortuna superiores horum est assentatio molesta cum
ad ueritatem accessit auctoritas. Secerni autem blanda
amicus a uero & inter nos cito potest adhi-
bita diligenter quod et omnia ficta & simulata a
sinceris atque ueris. Contra quod ex impitissimis
constat inde iudicare solet. quod inter sit inter po-
pulari uel assentatore & leue tunc et inter
constantem seuerum & grauem. Quibus blandi-
tus G. papirius impitissimus influebat in aures con-
tione cum ferret legem de tribum plebis res-
ciendis. Disuasimus nos sed nil de me de sa-
pientia dicam libentia. Quanta illi dum immortalis
fuit grauitas quanta in oratione maiestas. Ut fa-
cile esse ducere per R. non comite dices. Sed assu-
ptis & in manibus est oratio. Itaque lex popu-
laris suffragijs populi repudiata est. Atque ut
ad me redeam memistis quod maximo scipionis
fratris Q. & L. manio consulibus quoniam popu-
laris lex de sacerdotibus. C. licinii trassi ui-
deliatur. Captatio enim collegiorum ad populi benefi-
cium transference. Atque hijs primum instituit in forum

popularis assentator est

uersus agere tu populo. Tamen illius uenale oratione
 deorum immortalium nobis defendentibus facile uin-
 cebat, atque id actum est per me quicquid omnium
 compulsum factus sum. Ita re magis quam summa
 auctoritate causa illa defensa est. Quod si re-
 bus fictis et adumbratis uerum ualeat si modo
 id patefactum et illustratum est quod in amicitia
 fieri oportet que tota ueritate pendit. In
 qua nisi ut dicitur aut aptum pectus uideas tu
 um quod ostendas. nihil fidem nihil exploratum
 habereas. ne amare quidem aut amari tu id quod
 uere fiat ignores. Quicquid ista assentatio per-
 mitiosa sit. non tamen tunc potest nisi ei quod ea
 recepit aut ea delectatur. Ita fit ut ipsa assenta-
 toribus se patefaciat aures suas maxime quod
 ipse sibi assentetur et se maxime ipse oblectetur.
 Omnis est amans sui iunctus, optime enim se
 ipse nouit et quicquid amabile sit intelligit. Ego
 autem non de uirtute nunc loquor. sed de uirtutis o-
 patione. Uirtute enim ipsa ne tam multum perditum
 esse quam iudexi uolui. Hoc delectatur assentatio
 huius iunctus ad ipsorum uoluntatem primo tamen adhi-
 betur orationem illam uanam testimonium esse lau-
 dium suorum putat. Nulla est ergo haec amicitia tamen
 alter uerum audire non uult. alter ad mentem
 dum paratus est. Nec parasitorum in comediis
 assentatio facta nobis uidetur nisi, et mihi
 his gloriosum. Magnas uero gratias agere tamen mi-
 hi. Satis exat respondeo magnas, ingentes meque

Amicitia uerax est

Stentia caueda e

Semp auger assentator id qd is ad cuiusuo-
luntate dicit uale eē magnū. Quāobrem qm̄
blanda ista uoluntas apud eos ualeat q̄ ip̄ illa
affectat & inuitat. tñ & grauiorē constan-
tiores q̄ admonedi sūt ut amadūtā ne cal-
lida assentatō capiam. Opte em̄ & adu-
lantememo nō uidet nisi qui admodū ē ex-
tens. Callidus ille & occultus ne se mismet
studiose cauendū ē. Nec em̄ facile nōstatur
quippe qui & adūsando sepe assentat. & li-
tigasse simulās blandit atq; ad extimū det
manus uinctq; se patiat. ut is qui illius
sit plus uicisse uideatur. Quid autē t̄p̄us
qm̄ illudi. Quod ut ne accidat magis ca-
uendū ē ut me hodie apud omēs cōamitos
stultos senes iuxis atq; ut iusseris lautissimē
loq; et in fabulis stultissimā p̄sona ē credu-
lorū atq; senū impudor. Sed nescio q̄ pacto
ad amicitis p̄fecto hōm et sapientū de
hac dico sapia que uidet in hōie eadē pos-
se ad leues amicitias defluxit m̄a oratio.
Quāobrem ad illā p̄mā redeamus cā q̄ ip̄
concludat aliquā. Virtus inqm̄ C fami et
tu q̄ m̄uti & conulat amicitias & conseruat
in ea ē em̄ conuenientia rerū in ea stabili-
tas in ea constan. Que tū se extulit & ont
lumen suū & idē asperxit agnouit q̄ in
alio ad id se admonet uicissim q̄ aspuit
illud qd in altero ē Ex quo ardesit suū

regredit ab aia
uulgat ad sapient
amicia

Epilogat h
toto lib
uicissim p̄
dicto

qui sibi nō illius mēoria atq; imāgine ppo-
nendā putet. Equidē ex omnibus rebus tps m
aut nā aut fortuna tribuit nihil habeo qd
cū amittia scipionis possim tōparare. In hac
mhi de x. p. consensus / in hac rez puatorū
consiliū / in eadē reges plena oblectāms fuit
Nūqm illū ne minima quidē re offendi
qd quidē senserim. Vahl en̄ audiui ex eo
qd ip̄e nollem. Vna domus ēat idē uictus is
q̄ cōmunis / Rēp; solū militā sed & pegri-
nationes rusticationes q̄ cōmunes. Nam
qd ego de studiis dicam cognoscendi semp
aliquid atq; discendi quibus remoti ab oculis
populi omē otiosū tempus contexuimus.
Quaerū rez recordatio & memoria si una
cū illo occidisset desiderū cōiunctissimū atq;
amantissimū uix ferre possem nullo modo
Sed nec illa exotincta fuit alim̄ potius & au-
gentur cogitātō & mēoria mea et si il-
lia plame orbatus essem magnū tam
affert mhi etas ipsa solatiū. Diutius
qm iam in hoc desiderio esse non possim
Omnia autē breuia tollerabilia debet ēē &
si magna sint. Hec habui de amittia
que dicere. Vos autē hortor ut ita ututem
loretis sine qua amittia esse nō p̄t ut ea
excepta nihil amittia p̄stabilis putetis;

Rinptuoy

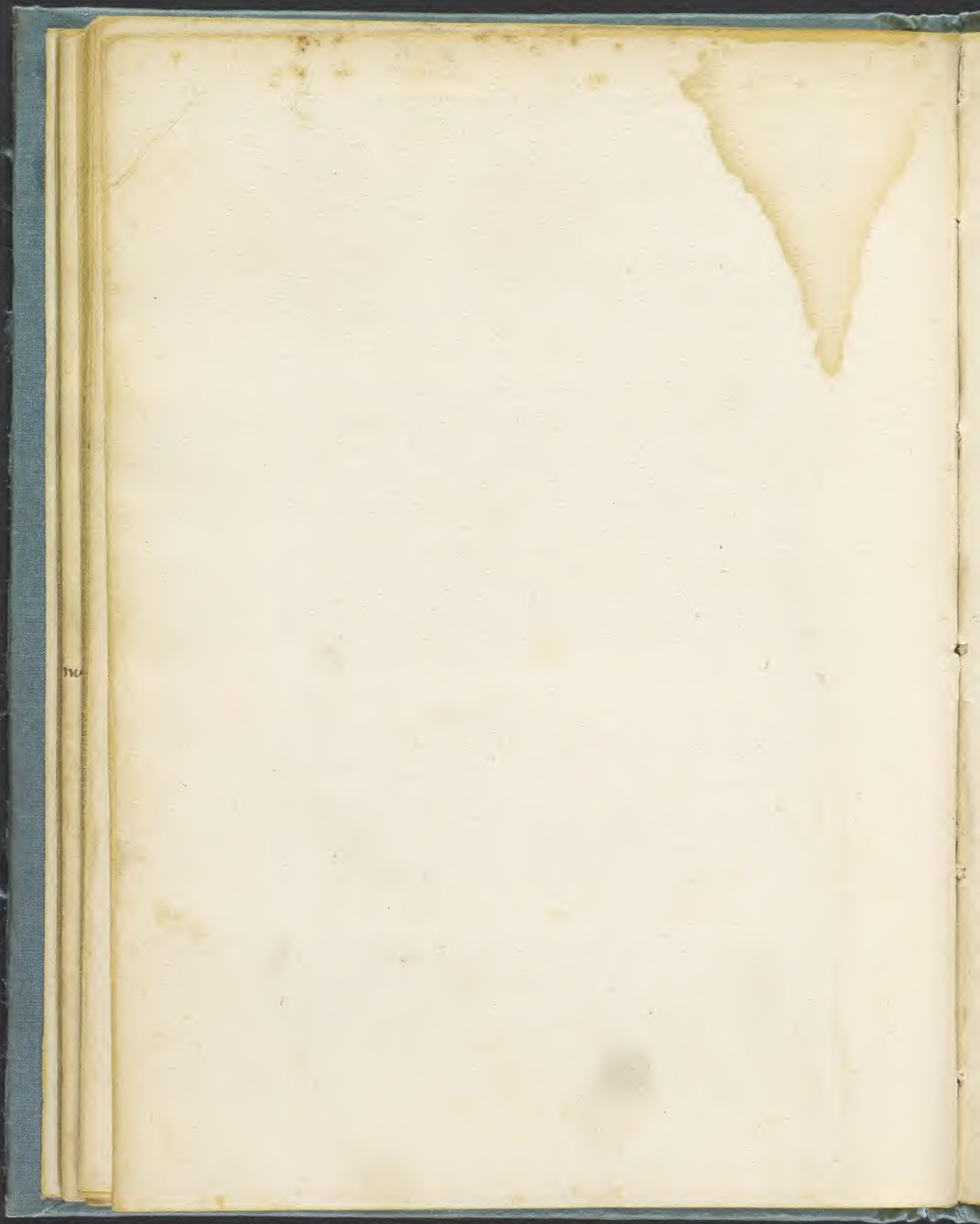
ma

26

22

21

23

28

24

